

ਭੰਡਾਰੀ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ

ਰਾਣਾ ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ—

ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਕਿਦਾਰ ਨਾਥ, ਆਦਿ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1954 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 267।

1955 ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (18 ਬੀ8 ਦਾ ਐਕਟ V)—ਸੈਕਸ਼ਨ
145—ਦੇ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ— ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਮਾਰਚ, 4 ਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ
ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਿੰਦੂ—“ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ”—ਦਾ ਅਰਥ—ਦਾਅਵਿਕਾਰੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ—ਦੀ
ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ।

ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼
ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1937 ਲਾਹ. 370

ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਥੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ, ਪਹਿਲਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਉਹ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ, ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ, ਸਿਵਾਏ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਹੱਦ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਾਖਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਹ ਨੁਕਤੇ ਹਨ-

- (a) ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (b) ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਗੜਬੜੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੇ ਮੁੱਢਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਸ਼ਬਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਬੇਦਖਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਅਸਲ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੋਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹਿੰਸਾ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਬਜ਼ਾ ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਾਧਾਰਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੱਥ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਅੰਗਾਂ ਲਈ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ, ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਗੁਨਾਹ ਦੀਆਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਅਲੱਗ-ਬਲੱਗ ਘਟਨਾਵਾਂ ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਇੱਕ ਸਿਰਫ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਟ੍ਰੈਕਟ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਦਾ ਹੈ।

ਮਹਾਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (1), ਰਾਂਚੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਬ ਉਦੈਨਾਥ ਸਾਹੀ ਦਿਓ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਧਾਰਾ 439, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਐਨ.ਕਪੂਰ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਕੈਂਪ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਮਿਤੀ 12 ਦਸੰਬਰ, 1953 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਆਰ. ਭਗਤ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 1st ਕਲਾਸ, ਕਾਂਗੜਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਾਂਗੜਾ ਵੈਲੀ ਸਲੇਟ ਕੰਪਨੀ, ਕੰਨਿਆਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਟਿਕਾ ਚੱਕ ਬਨ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਦੀ ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਤਹੀ ਪੱਥਰਾਂ ਤੋਂ ਸਲੇਟਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਸੈਸ਼ਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਜਾਂਦਾ। .

ਐਮ ਐਲ ਸੇਠੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ

ਡੀਕੇ ਮਹਾਜਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਕਾਂਗੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਨਿਆਰਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀਆਂ ਕੁਝ ਨਦੀਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਲ 1867 ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਂਗੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਨਿਆਰਾ ਦੇ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਲੇਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੱਡਾਂ ਜਾਂ ਖਾਣਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਮਿਸਟਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਲਾਨਾ 1,700 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਮਾਲੀਆ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪਿੰਡ। ਮਿਸਟਰ ਸ਼ਾਮ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਂਗੜਾ ਵੈਲੀ ਸਲੇਟ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਇੱਕ ਚਿੰਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਖੱਡਾਂ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਤੋਂ ਸਲੇਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 1919 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1934 ਪੀਐਡਐਲ 565 ”
(2) ਏ-ਟੀਆਰ. 1939 ਪੈਟ 209

ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਿਸ ਲਈ ਰਾਣਾ ਉੱਤਮ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਲ 1928 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਕਿਦਾਰ ਨਾਥ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰੋਕ ਆਦਿ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ। ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ----
ਭੰਡਾਰੀ ਪੱਖੀ, ਸੀਜੇ ਪ੍ਰਾਈਟਰੀ ਬਾਡੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ। ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਿੰਡ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਉਪਕਰ ਸਿਰਫ 1,700 ਜੋ ਅਸਲ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਸਾਲ 1945 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਦਾਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਕਨਿਆਰਾ ਜੰਗਲਾਤ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਣਾਈ। 26 ਮਈ 1952 ਨੂੰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਨਦੀ ਦੇ ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਤਹੀ ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇਵੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਨਿਲਾਮ ਕੀਤਾ।

8,100 ਅਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਰਮਿਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਦੇਵੀ ਸਿੰਘ ਨੇ 16 ਜੂਨ ਨੂੰ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਬੈਂਡਾਂ ਤੋਂ ਸਤਹੀ ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 21 ਜੂਨ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਦੋਂ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪਰਮਿਟ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ 2, 3 ਅਤੇ 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਬੈਂਡ ਤੋਂ ਸਤਹੀ ਪੱਥਰ ਹਟਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਇਹਨਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਨਸਰਵੇਟਰ ਆਫ ਫਾਰੈਸਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਜ਼ੀਬ-ਉਲਆਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਲੇਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉੱਪਰ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ

ਰਾਣਾ ਉੱਤਮ ਨੇ 26 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਆਇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਦਾਰਨਾਥ ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਕੰਮ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਹੁਣ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ., ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਲੋਭੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਰਚ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। 1 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇੱਕ ਨਦੀ ਦੇ ਬੈਂਡ ਤੋਂ ਪੱਥਰ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜਦੋਂ *ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ* ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨਾਲੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਪੱਥਰ ਹਟਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ *ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ* ਦੋਵੇਂ 2 ਅਤੇ 3 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਥੋੜੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਨਾਲੇ ਦੇ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। 3 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਨਿਆਰਾ ਦੇ *ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ* ਵਿਰੁੱਧ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 145 ਅਤੇ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿੰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਲ 1867 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਦੀਵੀ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਕਨਜ਼ਰਵੇਟਰ ਨੇ 26 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਕੁਝ ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਬੈਂਡਾਂ ਤੋਂ ਪੱਥਰ ਹਟਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸੀ. ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਈ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਝਗੜਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ 23 ਸਤੰਬਰ 1952 ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 145 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ *ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ* ਨੂੰ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਤੋਂ ਪੱਥਰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਡਰ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 1867 ਦੀ ਲੀਜ਼ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਬੈਂਡਾਂ ਤੋਂ ਸਤਹ ਪੱਥਰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ; ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ 2 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਸੀ

1952; ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ *ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ* ਨੇ ਰਾਣਾ ਉੱਤਮ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿੰਘ ਆਇ ਨਦੀ ਦੇ ਨਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਸਤਹ ਪੱਥਰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਹੀ; _____1

ਕਿ ਕਨਜ਼ਰਵੇਟਰ ਆਫ ਫਾਰੈਸਟ ਦਾ ਪੱਤਰ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. 26 ਅਗਸਤ 1952 ਇਕਲੌਤਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਨਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪੱਥਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ; ਕਿਉਂਕਿ 1 ਸਤੰਬਰ 1952 ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁੱਢਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ; ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 145

ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ. ਇਹਨਾਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਦਿਆਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਟਰੀਮ ਦੇ ਬੈਂਡਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਐਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ

ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ।

ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਥੋਂ ਬੇਦਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

Rana Uttam Singh, etc.
v.
Kidar Nath, etc.

ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਅਸਲ ਸ਼ਰਤ , ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਿਵਾਏ ਇਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਾਬਕਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ,

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ ਟੈਂਟ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਾਖਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਉਹ ਨੁਕਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-

- (a) ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (b) ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਅਤੇ * ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਂਹ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ► 1867 ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਕਨਿਆਰਾ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਬੈਂਡਾਂ ਵਿਚ *ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ* ' ਏ' ਵਿਚ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ' 5 ਤਾਜ' ਵਿਚ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਤਾਜ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਾਲ 1921 ਵਿੱਚ *ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ* ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ *ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ* ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ । ਜੋ *ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ* ਨੇ

ਸਾਲ 1867 ਵਿੱਚ ਆਰ ਉਤੋਮ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੀਡ ਕਿਦਾ / * ਨਾਥਜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਸ਼ਾਅ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਇਸ ਰਚਨਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ -----*ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ* ਨੇ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ ਸਲੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੱਡਾਂ ਜਾਂ ਖਾਣਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੱਡ ਜਾਂ ਖਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪੱਥਰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਥੌਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 1 ਤੋਂ 3 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਸੀ। 1952, ਅਤੇ 1 ਅਤੇ 2 ਸਤੰਬਰ, 1952 ਇੱਕ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ, ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਘਟਨਾਵਾਂ ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਮਾਲਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ (ਮਹਾਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ) (1). ਦਲੀਲ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸਤੰਬਰ, 1952 ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਟ੍ਰੀਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ £ (ਰਾਂਚੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਡ . ਬਨਾਮ ਪਰਤਾਫ਼ ਟੀਜ਼ਦਾਇਨਾਥ ਸਾਹੀ) ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਟ੍ਰੈਕਟ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਦੇਓ ਅਤੇ ਹੋਰ) (2). ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ

L ਅਪਰਾਧ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ * ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਜੋ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ

ਅਲ.ਆਰ. 1939 ਪੈਟ, 209

/ ਏਆਈਆਰ 1934 ਪੈਟ, 565

Rana Uttam Sir^h, etc.
th
Ki^r Nath,
etc.

ਮੁਢਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸਨ।

Bhandari, C.J.

ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਢਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦਲੀਲ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਈ ਕਰਮਚਾਰੀ 2, 3 ਅਤੇ 4 ਜੁਲਾਈ, 1952 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਗਏ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਸੜ੍ਹਾ ਦੇ ਪੱਥਰ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗਲਾਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਦੁਕਵੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਚਲਾਨਾਂ ਦੀ ਧਮਕੀ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। "ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤੇ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬੇਦਖਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਅਸਲ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। "ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਾਧਾਰਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਨੌਕਰਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਅੰਗਾਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

Rana Uttam
Singh, etc.
v.
Kidar Nath,
etc.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ